

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





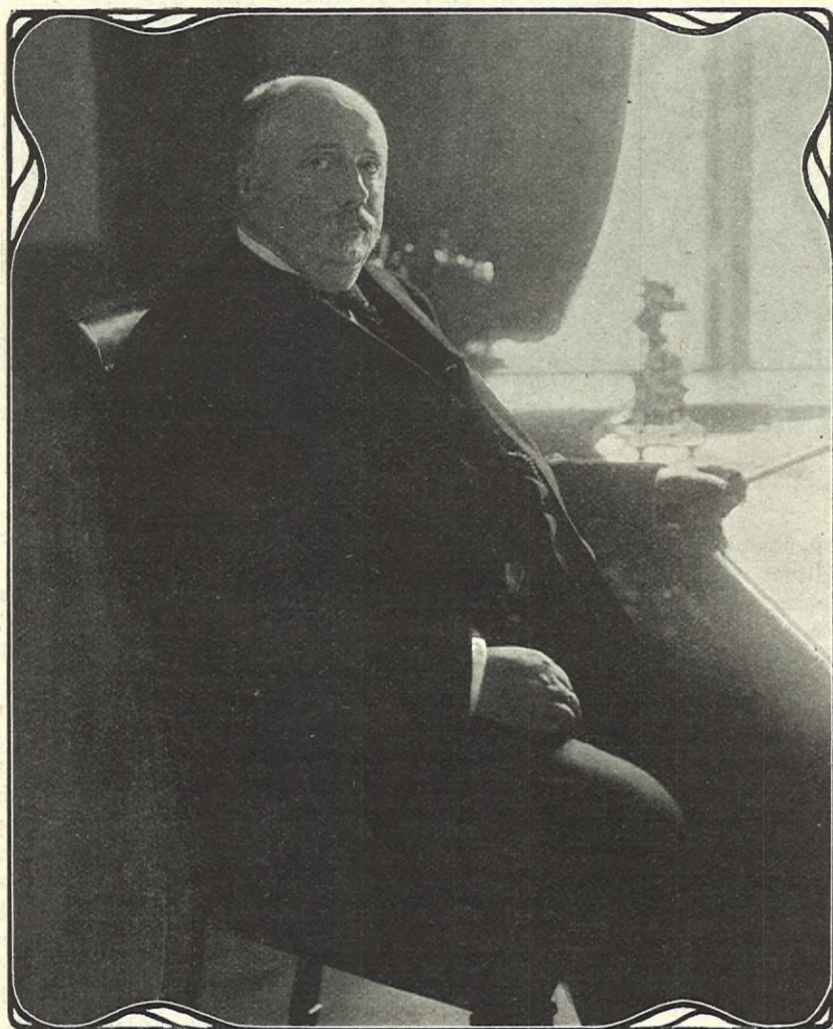
# ILLUSTRERAD TIDNING

# IDUN

## FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

LÖRDAGEN DEN 5 SEPTEMBER 1903.

N:R 36 (871)



GENERALDIREKTÖR THEODOR NORDSTRÖM PÅ SITT ÄMBETSNUM.  
HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG FOTO.

### THEODOR NORDSTRÖM.

**S**EXTIO ÅR fyllde sistlidne måndag de svenska statsbanornas energiske och uppburne chef, generaldirektör Theodor Nordström. Med anledning häraf pryda vi i dag vår första sida med ett för Idun nytaget porträtt af generaldirektör N. å hans ämbetsrum i järnvägsstyrelsen samt beledsaga det med några korta data ur hans verksamma lif.

Carl Fredrik Theodor Nordström, hvilken den 19 november 1897 efter greffe Rudolf Cronstedt utnämndes till generaldirektör och chef för svenska statsbanestyrelsen, föddes i Helsingfors den 31 augusti 1843. Hans fader var den bekante finske rättshistorikern Johan Jakob Nordström, hvilken trenne år efter sonens födelse öfverflyttade till Sverige, där han utnämndes till riksarkivarie. Student i Uppsala 1861, aflade Theodor Nordström 1869 filosofie kandidatexamen och blef samma år promoverad till filosofie doktor. Han deltog året därpå i den svenska expeditionen till Grönland och utförde därunder geologiska

undersökningar. Under åren 1871—1874 var han biträdande geolog vid Sveriges geologiska undersökning och tjänstgjorde under läsåret 1872—1873 dessutom såsom tillförordnad lärare vid Kungl. tekniska högskolan. Efter att 1874 hafva vunnit inträde i Kungl. Kommerkollegium förordnades han, efter att förut hafva bestridit åtskilliga förordnanden å bergstaten, år 1879 till grufingenjör i Sala bergslag samt blef 1881 tillförordnad bergshauptman därstädes. År 1886 anställdes han vid Kommerkollegii afdelning för bergsärenden såsom tillförordnad sekreterare samt förordnades 1888 till kommerseråd och utnämndes efter kollegiets omorganisation år 1891 till ordinarie kommerseråd.

I det kommunala lifvet har generaldirektör Nordström lifligt deltagit. Han var under åren 1883—1886 ledamot af Västmanlands läns lands-ting samt under åren 1881—1886 ledamot af stadsfullmäktige i Sala, såsom hvilkas ordförande han fungerade under åren 1883—1886. År 1892 vald och sedermera omvald till ledamot af Stockholms stadsfullmäktige var han under åren 1894—1897 först suppleant och sedermera ledamot af stadsfullmäktiges beredningsutskott, äfvensom under åren 1893—1897 ledamot, däraf under åren 1895—1897 ordförande, i styrelsen för Stockholms gasverk och elektricitetsverk. Stadsfullmäktigeskapet jämte därmed sammanhängande förtroendeuppdrag afsade han sig i sammanhang med sin utnämning till generaldirektör.

Jämväl på det politiska området har generaldirektör Nordström pröfvats. Sedan år 1897 har han nämligen varit ett af Stockholms stads ombud i Andra kammaren.

Innan statstjänsten tog generaldirektör Nordströms tid och krafter allt för mycket i anspråk, utvecklade han en liflig verksamhet såsom medarbetare i åtskilliga såväl vetenskapliga som populära tidskrifter och andra publikationer såsom Nationalekonomiska och

Geologiska föreningarnes tidskrifter, Nordisk Familjebok m. m.

Att yttre erkännanden i riklig mån komma en så framstående man till del är ju helt naturligt. Generaldirektör Nordström är kommandör af Nordstjerne-, Vasa-, St. Olofs och Dannebrogssordnarne samt af franska Hederslegionen. Han är därefter ledamot af Kungl. Vetenskapsakademien.

### MARKISER.

**E**TT PRAKTVERK af gobelänger utestänger

från fönster och sommarhus  
middagens brännande ljus.  
Rönträdens fruktskörd hänger  
bland glitter och fåglasång  
i björklöfvens djupa fång,  
drufvor, röda som rosenkind,  
gunga sakta, när sommarvind  
skogen till bruddans svänger.

Hinsidan vidgas världen.  
Där går färden  
med brusande järnbantåg,  
blåklint och gulnad råg  
falla på bondens gården,  
när skördemaskinen körs,  
men ingenting sådant hörs  
bland blommor och blad i min gröna vrå,  
där ostörd jag sitter och tänker uppå  
min lycka vid egna hårdens.

Här kunna tankarne trygga  
hoppfullt bygga  
framtidens sagoslott.  
Från stig, som jag hittills gått,  
kastas en strålände brygga  
högt öfver rum och tid  
mot himmelens ljusa frid.  
Igenom mitt doftande löfsalshägn,  
som väfdes af sol och af sommarregn,  
komma ej bilder stygga.

Men skogsgårdens tysta gömma  
snart skall tömma  
i drifvan sin margfaldsfärg,  
vintern kring dal och berg  
af snöstjärnor täcken sömma;  
till rimfrost och dödsfall is  
blifver min sommarmarkis.  
Så stråla, ja, stråla då, kära sol,  
fritt ditt ljus kring min skrifbordsstol,  
att solsken jag ej må glömma!

PAUL NILSSON.



FÖRELÄSARE OCH DELTAGARE I ÅRETS SOMMARKURSER I UPPSALA. A. LARSSON FOTO.

## SOMMARKURSERNA I UPPSALA.

DE FÖRSTA akademiska sommarkurserna i Sverige anordnades för tio år sedan närmast efter mönster från »university extension movement» i England. Den, som i vårt land först bragte frågan å bane, var professor J. A. Lundell i Uppsala, hvilken ännu står i spetsen för kurserna.

Idén om akademiska sommarkurser föll här i god jord. År efter år har antalet deltagare ökat, de nyss avslutade kurserna räknade ej mindre än 800.

Något större mått af fasta kunskaper kunna väl ej under den korta tiden af 14 dagar bringas deltagarne, »men kurserna kunna» — för att använda professor Frithiof Holmgrens ord vid öppnandet af de första svenska akademiska sommarkurserna — »verka som ett uppfriskande bad med ökad hälsa och lifsmod. Nya vägar kunna ock stakas ut i hjärnan och igengrodda rensas.»

Därtill kommer att sommarkurserna i år växt ut till att ej blott omfatta vårt eget land, utan hela Norden. Bland deltagarna voro nämligen ej mindre än 80 danskar, 19 norrmän, 1 finne och 1 estländare.

Ser man på deltagarnes yrken, faller det genast i ögonen, att de flesta äro lärare och lärarinnor. Dock deltog äfven ett 50-tal präster samt ett 100-tal personer i andra lefnadsställningar. Men minst 600 eller tre fjärdedelar af alla deltagarne äro ungdomens lärare. Hvilken stor betydelse det skall ha, ej blott på folkundervisningen, utan äfven på samförståndet mellan de nordiska folken, att lärarepersonalen så talrikt kommer samman, är själfklart. Och fråga är, om icke ur våra sommarkurser kan växa upp en ny skandinavism af mera varaktigt bestånd och större inflytande än 1860-talets studentskandinavism. Här är det nämligen förnämligast de breda lagrens förtroende, som mötas och lära känna hvarandra. I sina skolor nedläggas sedan dessa män och

kvinnor i unga sinnen en skandinavism, som når ut i det praktiska lifvet och ej stannar vid skåltal och studentfester, en det praktiska lifvets skandinavism, som kan bli af stor betydelse, om en gång stormfåglar kraxa öfver nordens himmel...

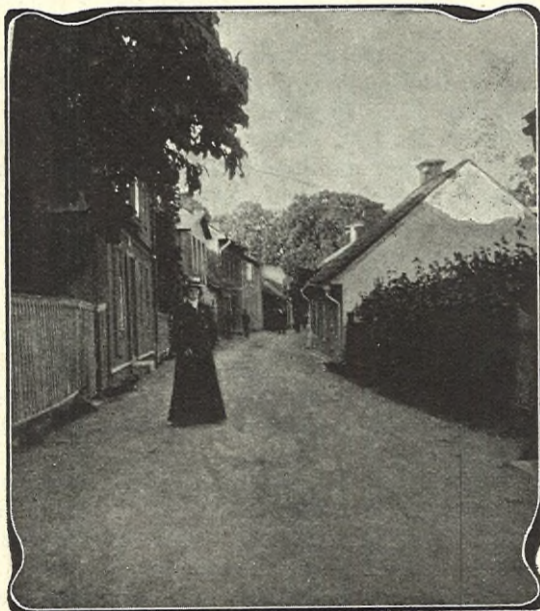
Årets sommarkurser öppnades den 15 aug. och afslötos i lördags. Att deras program varit omväxlande, kan man förstå, då jag nämner, att förteckningen öfver föreläsare och förevisare upptager ej mindre än 45 namn. Föreläsningarna ha omfattat de mest skilda ämnen från teologi till undervisning i främmande språk. Universitetets alla fakulteter ha varit representerade. Ehuru flere, vanligen 3 å 4 föreläsningar, hållits parallelt, ha hörsalarna ofta varit fullsatta, ja, för en del föreläsningar har man t. o. m. nödgats använda aulan, enär åhörareantalet varit fö-

stort för att kunna rymmas i en vanlig hörsal.

Föreläsningarna fortgingo med 2 å 3 timmars middagsrast från kl. 9 f. m. till kl. 7 å 8 e. m. På kvällarna voro det oaktadt ofta samkväm och diskussioner anordnade.

Och en afton hade landshöfdingen och fru Bråkenhielm vänligheten inbjuda omkring hälften af kursdeltagarne, däribland alla från Norge och Danmark, till en fest på Uppsala gamla slott. Aftonen var vacker, och medan solen göt sitt guld öfver nejden, utförde en musikkår nordiska melodier. Till slut höllos tal och utbragtes lefverop för konungen, för de nordiska landen och för värdparet. Talen följdes af de respektive nationalsångerna, och medan fyrverkerier kastade sitt mångfärgade ljus öfver slottsterrassen och gården, aftågade man till Wasastoden, där ett lefve utbragtes för Wasaminnen och fosterländska sänger sjöngos. Därmed var den vackra festen slut, men Uppsalahöfdingens och hans makas vänlighet och gästfrihet skola minnas af alla dem, som fingo njuta däraf.

Kursdeltagarnes största festlighet var dock en utflykt, som söndagen den 23 augusti med tvänne ångare företogs till det gamla sago-höljda, nu så idylliska Sigtuna.



STORGATAN I SIGTUNA. FOTO AF FÖRF.

**Ett verksamt skönhetsmedel** är det nya toilettpreparatet »Azymolvinaigre» genom dess inverkan på hudåkommor, ekzem, reformar, finnar, hudrodnader, pormaskar, skäggschamp m. m. Mot *hufvudvärk* och *dåsighet* är »Azymolvinaigre» ytterst uppfriskande och behagligt. I tvättvattnet och vid bad är »Azymolvinaigre» för muskel- och närvsystemet samt för huden utomordentligt välgörande. Tillverkas under läkarekontroll vid F. Pauli's fabrik, Stockholm.

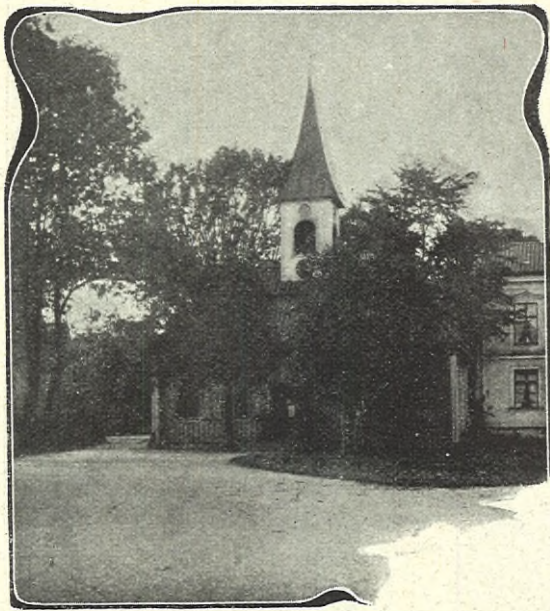
**Halsfluss** och katarrala åkommor eller blemmor o. d. i mun och svalg behandlas enligt framstående läkares intyg bäst genom gurgling med F. PAULI'S AZYMOL.

# MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarna.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.



RÅDHUSET I SIGTUNA FOTO AF FÖRF.

I tidig morgonstund gled ångarne ut från Uppsala kaj, och medan den ene ångaren forsatte direkt till Sigtuna, stannade den andre i Skokloster, hvars rika sevärigheter togos i betraktande. Den förstnämnda ångaren stannade på återvägen i Skokloster.

Sigtuna är numera Sveriges mest typiska småstadsidyll, hvarom fotografierna därifrån noggsamt bära vittne. Staden, som nu räknar 550 invånare, har en krokig hufvudgata, vid hvilken några små träbyggnader om 1 à 1½ våning trängas.

Vid det till hälften gräsbevuxta torget har rådhuset sin plats. Men hvilket rådhus! En våning högt med några små nästan fyrkantiga fönster samt ett litet spetsigt torn, gör det, där det står intill en medelstor tvåvåningsbyggnad, nästan samma intryck som en större — hundkoja intill en torpstuga! Iduns älskärda läsarinna i Sigtuna förlåte mig nådigt!

Något har dock Sigtuna, som gör, att småstadsidyllen icke blir löjlig, och det är dess åldriga tempel. Den nu använda kyrkan är till det inre ännu hufvudsakligen i samma skick som vid invigningen Kristi himmelfärdsdag år 1247! De grafvar, som sedan dess redts i kyrkan, bidraga endast att öfver helgedomen breda ålderns och dödens gripande allvar.

Illa åtgångna af tidens tand äro däremot de andra kyrkorna, hvilka vid reformationen stängdes af Gustaf Wasa. Af tre kyrkor återstå nu endast delar af murarne, af en, den ryska, endast grundmuren. Bäst bevarad är märkligt nog den äldsta kyrkan eller S:t Peters, hvilken byggdes på 1000-talet. Af densamma återstå ännu stora vägg- och tornpartier, hvilka vittna om att S:t Peters kyrka en gång varit en af vårt lands förnämsta.

Men Sigtuna var ju också under sekler rikets största stad samt hade ännu 1526 rangen af dess andra. Nu är den vår minsta. Sic transit gloria mundi!

\*

Sommarkurserna för året äro nu ett minne blott. Men de tankar, som under dem väckts, och de frön till andlig skörd, som såtts, skola förvisso växa och bära frukt i skilda trakter af Nordens land.

Det frö, som i och med de första sommarkurserna för 10 år sedan nedlades, har visat sig äga lifskraft. Från en ringa början ha sommarkurserna växt till en institution, som hvarje år samlar allt större skaror af kunskapsförstående andar.

Sommarkursernas utveckling under de gångna åren ger i sin mån löfte om att vi nära oss en tid, då kunskaperna ej bli ett fåtals privilegium, utan allt folkets egendom.

OLOF ALSTRÖM.

### ETT GAMMALT SKRIN. AF MALIN ÖDMANN.

DET STÅR på mitt skrifbord och har stått där i många år. Ett litet enkelt skrin är det, utan beslag och andra grannlåter och ingen kan tro, att det har en historia. Hur många är det förresten, som tänka på sådant? Men ett litet skrin kan gömma mycket, det är fullt af minnen.

När jag sätter den lilla nyckeln i låset och öppnar locket, strömmar en svag doft af torkade rosenblad ut, och jag får en förnimmelse som af tårar och kvädda suckar. Det susar och hviskar i luften och hjärtat känns tungt af sorgsna tankar, ty alla de gamla minnena, som varit instängda i skrinet, ha sluppit lösa.

Därför är det också mycket sällan den lilla nyckeln vrids om i låset, och månader — ja, år igenom — står det gamla skrinet på sin vanliga plats med sina minnen väl gömda under det blankpolerade locket.

När det kom i min ägo, var jag tio år. Då var det nyss uppfiffadt och fodradt med rödt siden, och på det röda sidenet prälade sex silkesdockor och ett bref granna knappnålar — och så var jag blifven den lyckliga ägarinnan af ett syskrin.

Många år ha gått sedan dess, och nu ha silkesdockorna och knappnålarne efterträds af några vissnade blommor, en hårlock, ett par begrafningskarameller och några gamla bref, — idel sorgliga minnen, som hviska om mörka dagar och många bittra tårar. För ljusa minnen finns ingen plats i det gamla skrinet.

Men nu, när höst vinden susar i de aflöfvade träden och glöden från kakelugnen börjar dämpas, nu är rätta tiden inne att sätta nyckeln i låset och öppna locket.

Hör!.. det hviskar och suckar i luften och skuggorna krypa fram ur hörnen för att höra historien om tider, som flytt, och människor, som för länge, länge sedan lefvat sitt lif till slut.

De äro döda; och det som en gång var ett helt, långt lif, är nu en liten vemodig saga blott, innesluten i ett gammalt skrin...

En fästmansgåfva ville han ge henne, och när det förvuxna gamla päronträdet högs ned i prostens trädgård, var adjunkten med och valde ut den bästa biten till en syask åt sin lilla hjärtevän.

Fort gick inte arbetet undan, ty han hade hvita, fina fingrar, som voro vana vid hvila, och så måste all möjlig försiktighet iakttagas, så att inte hemligheten skulle slippa ut.

Ty prostens fick ingenting veta om adjunktens lilla roman, därtill var han en allt för försiktig ung man. Han hörde till dem, som alltid lyckas snappa åt sig de fetaste bitarne, därför att de inte genera sig för att ta dem ur munnen på andra. Och nu var händelsen den, att syasken var bestämd för husmamsellen och inte för dottern i huset, och gamla prosten hade mer än en gång låtit undfalla sig, att han behöfde hvila och gärna skulle fälla ett godt ord för sin blifvande måg.

Men prostgårdsfröken hade redan en lång ungdom att se tillbaka på, och det hade gjort henne en smula vindögad och röd om näsan. Därför gjorde adjunkten sig ingen brådska, utan fördref tiden med att linda den lilla



## BARNKLÄDER

I största urval och till billigaste priser hos

**M. BENDIX**

16 Regeringsgatan och 5 Sturegatan

husmamsellens svarta lockar kring sina fina fingrar och sola sig i glansen från hennes strålande bruna ögon.

Om kvällarne stängde han in sig i sitt rum för att »studera», och omsider blef den lilla syasken färdig och vandrade från adjunktens skrifbordslåda öfver till den lilla husmamsellens dragkista, där den bäddades ned bland styfstärkta bomullskjolar och spetsgarnerade snibbhalsdukar.

Men hade den lilla syasken kostat adjunkten mycken möda och många rispor i hans hvita fingrar, så blef den också mycket dyr. Den blef betalad med många kyssar och många, många tårar, och till sist gaf den lilla mörkögda husmamsellen sitt förstånd och sitt lif i pant. Men det var långt senare.

Tiden gick, den gamla prosten blef allt tröttare och minnena i syasken växte i antal. Där funnos torkade blommor, ombundna med band och daterade, små breflappar med ljufva ord och hemliga meddelanden samt många andra små obetydligheter, som hvar och en hade sin historia att berätta.

Och alla berättade de om honom, hvars porträtt prydde insidan af locket. Hvarje timme på dagen vreds nyckeln om i låset och ett par strålande mörka ögon betraktade oafvändt det fina, ljushyade ansiktet, och varma läppar kysste de smala, leende ögonen, som kunde få ett sådant glödande uttryck och hade svårt att se rakt fram.

Men så småningom förvandlades kyssarne i tårar, och de fortsatte att rinna, tills de sinade ut.

Och en dag kom den lilla husmamsellen som en sömngångare in i sin kammare, öppnade kistan och tog fram syasken. Hennes ansikte var hvitt som på en död, och de mörka ögonen tycktes borra sig in i bilden; hon betraktade bilden af den nye prosten, den blifvande mågen i det rika prästhuset.

Hon satt där som förstenad, så ung och vacker i sin lätta, skära klädning, med de runda armbågarna stödda mot bordet och hakan hvilande mot händerna. Dörren hade hon lämnat vidöppen efter sig, och med dröjande steg smög en man in öfver tröskeln. Hans ansikte var lika färglöst som hennes, och de smala ögonen hade en skygg blick; händerna öppnade och slöt han oafbrutet i pinande oro.

Hon kände hans närvaro och vände sakta på hufvudet. Ett ögonblick stirrade hon själlöst på honom, så sköt blodet häftigt uppåt det bleka ansiktet, och hon började skratta.

Hon skrattade, utan hejd, utan uppehåll, bara skrattade, skrattade, skrattade...

Skrattet lockade dit allt husets folk, men då de kommo, var mannen redan försvunnen, och den lilla mörkögda husmamsellen satt där, ensam och skrattade; och så fortsatte hon att skratta, tills döden kom och lugnande

Enligt referat af meddelande från Svenska Tandläkaresällskapets kommitté för undersökning af gängse antiseptiska munvatten på Internationella Tandläkarkongressen i Stockholm den 15 Aug. 1902 är

# STOMATOL

ovedersägligen det munvatten, som bäst uppfyller de fordringar medicinen och tandhygienien ställa på ett bakteriedödande och sjukdomsförekommande preparat för tändernas och munnens vård.

**STOMATOLFABRIKEN, Stockholm.**

H. M. Konungens Hofleverantör.

strök öfver de stackars brännande ögonen och vyssjade den rastlösa hjärnan till ro.

Den nye prosten stoppade ned alla led samma minnen i det lilla skrinet, låste väl igen och satte upp det i skräpkammaren. Men han vred inte om nyckeln i tid, hans hemlighet hade lyckats smyga sig ut, och lite hvar anade nog, hvad som doldes i skrinet.

Men det var ingen, som sade något, och när nyckeln väl var omvriden, kunde inga flere hemligheter slippa ut, ty då var låset lika oberördt af alla påtryckningar som prostens eget samvete.



GREFVINNAN MARIA BLOMSTEDT, F. VON SCHWERIN, I KRETSEN AF SINA NÄRMASTE PÅ 80-ÅRS DAGEN. (SE FÖR ÖFRIGT TEXTEN!) A. BLOMBERG FOTO.

## TVÅ DIKTER AF TERESIA EUREN, F. ENEROTH.

### JUNGFURU SOLFAGER.

**D**ET VAR jungfru Solfager i den gröna hagen.

Hon trallade och dansade den hela långa dagen . . .

Det var jungfru Solskimmer, dansade å ång: Ack! käraste min moder, jag vill aldrig gå i sång!

Och solens glada strålar i hennes ögon dansa, Och solens gyllne blommor hennes mjuka lockar kransa;

Det är sol i hennes skratt, det är sol i hennes språng,

Det är smältande solguld i hennes friska sång.

Men liten jungfru Solfager hörde upp att tralla,

Fast fåglarne de kvittrade i gröna lunden alla, Och liten jungfru Solblomma hvilade å bädd, Fast solen sken och hagen var med fagra blomster klädd.

Det var jungfru Solfager, hvilade så stilla, Ty sanden bränner foten, och stenar sarga illa. Hon skulle hämta kraft till en lång och svår en väg —

Ack! käraste min moder, hvi gråter du då, säg?

### EFTER GEHÖR.

Jag har med ifver alla strängar spämt Och trefvar på mitt instrument. En dikt i toner vill bli fri . . . Det är min lefnads melodi, Och den är härlig. Om du visste! Du hör ju blott, hur jag tar miste.

Hur själf nervöst och klumpigt jag förstör, Hvad endast jag i världen hör — Jag hinner aldrig öfva in Den klang, som vore endast min, Ja, allt det glada, allt det tunga, Som blott *min* giga skulle sjunga . . .

## EN FAMILJEFEST.

**D**EN 29 sistlidne augusti fyllde grefvinnan *Mina Blomstedt*, född *von Schwerin*, 80 år, och märkesdagen firades i den vördnadsvärda gamlas hem här i hufvudstaden i kretsen af barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

Grefvinnan Blomstedt, dotter af öfversten greve Philip von Schwerin och hans maka friherrinnan Charlotte Liljancrantz, är en dam utaf gamla stammen och har, oakadt sin höga ålder, att glädja sig åt en god hälsa, ett minne som få och en okuflig energi.

Med ordning och punktlighet har hon skött sina stora hem i staden och på landet, till en verklig föresyn för många. Hennes verksamhet har sträckt sig äfven utom hemmet, i det att hon under många år fortsatte och utvecklade den af hennes moder grundade vägsignelsebringande stiftelsen »Asylet för Pauvres Houteux».

Den bild af jubilaren, som Idun här ofvan bringar, återger henne omgifven af sina födelsedagsblommor och andra minnesgåfvor i kretsen af sina närmaste. Vid hennes fötter sitter fru Ebba Andword, därbakom synas från vänster till höger: grefvinnan Marie Louise Falkenberg, fru Anna Blomstedt, ryttmästare J. Blomstedt, kammarherre O. Blomstedt, friherrinnan Sofia Palmstierna, grefvinnan Charlotta Horn, friherrinnan Mina Liljencrantz och kammarjunkaren Claes Blomstedt.

## PÅ TRÄNGSEL-STIG. AF HANNA LÖFGREN.

(FORTS. O. SLUT FR. FÖREG. N:R.)

**I**NATTENS tystnad gingo vi vidare öfver stora vidder, beväxta med renlaf och gles tallskog, förbi svarta bergåsar eller runda, karga bergsknallar, — allt så öde och dystert och fattigt. Floden blir allt bredare. Den omfamnar stora holmar med högväxt skog samt bildar här och hvar vackra forsar och fall. Stränderna utgöras än af röda klippberg, än af sandåsar som vid de norrländska floderna.

Tiden led mot midnatt, och kölden kom. Vi togo på oss alla varma plagg vi hade och gingo

så raskt vi kunde, men höllo oss knappast varma ändå. Men vi borde väl snart vara framme. Där gick en liten stig till höger. Kanske den bar ned till kojans. Ett par af oss gick ut på rekognoscering, och vi ändra stannade kvar på den nattliga heden. — Ödemarkens stora tystnad grep oss med underbar makt. Vi befunno oss på en vid högslett, öfver hvilken den torra renlafven bredde sig i oändliga fält och där den glesa, magra tallskogen reste sina skyhöga spiror mot natthimmelen. — Sommarnattens ljusa slöja af dimmor och mystik omslöt oss som en trollkrets och lät oss ana allt det osynliga, som blott fantasien kan skapa i stunder sådana som dessa. Det är om spöken och troll, det är om tomtar och älfvor, det är om ödemarkens suckar och naturens längtan efter frihet. Och inga människor störa här vår andakt, då vi lyssna till den fattiga naturens allvarliga aftonbön. Blott några skrämda nattfåglar väckas af våra steg och flyga förskräckta upp ur mossan. För öfrigt hvilat nattens mäktiga frid öfver vidderna. — Jag väntade dock att när som helst få se en renhjord komma tågande öfver slätten och lapparnas röda mössor lysa fram mellan tallarna. Det skulle ha gifvit tafan en ännu skarpare lappländsk prägel. Nu fick jag nöja mig vid åsynen af mina reskamrater, hvilka gifvo intryck af någon sorts halfappar, där de sutto på en kullbläst tall med kaffe pannan mellan sig. Anna i synnerhet var komisk att skåda. Hon såg ut som en genuin lappkåring, som lånat hatt och flor i staden. Jag tror det skulle löna sig att förevisa henne i den kostymen i vinter mot minst 25 öres entré.

Men snart hördes ett väldigt hojtande och hallåande, att nu skulle vi komma. Kojan var funnen. Den kallas Sjungarbygget, troligen därför att den ligger vid en dånande fors, som stämmer sinnet till sång. Fallet, som kallas Middagsugnet, blef genast af oss omdöpt till Midnattsugnet, emedan vi kommo dit vid midnatt, då Näcken som bäst slog sina harpotoner i det bedårande brusset och älfvorna trädde dansen öfver forsens yrande skum.

Det var just ej så lockande att krypa in i den mörka kojans och förnya sina hårda erfarenheter från förra natten. Men vid den flammande hårdens glömdes snart alla besvärigheter, och vi kunde ju glädjas öfver att inga rättor syntes till. På britsarna lägo flere gamla säckar med halm, hvilka flottarne lämnat kvar. De voro just ej hemtrefliga, men i alla fall mjukare än bara bräderna. Med ett raskt beslut frigjorde vi oss därför från de sista resterna af en kulturmänniskas anspråk, makade ihop halmen i de ruskiga säckarna och lade oss sedan ned på våra tvifvelaktiga bäddar med en utfaren vandrars trötta resignation. — Det är dock med blandade känslor man sjunker ned till luffarnes nivå. — »Ja, här må finnas hvad kräk som helst, så lägger jag mig,» så lödo Annas

dristiga ord, då hon öfvervägt situationen. Hon är annars den mest finkänsliga af oss, när det gäller de osynliga plågoandar, som regera om natten. Jag har många gånger med djupt deltagande förnummit hennes kval, när lömska odjur nattetid frossat på hennes fina skinn. Våra farhågor voro dock denna gång ogrundade. Ej ett lefvande lif rörde oss på hela natten. Jag var t. o. m. nog lycklig att kunna sova en timme, medan Anna höll vakten, men väcktes plötsligt af att något rördes i halmen under mitt hufvud. »Det rörs!» skrek jag till och for upp som en blix. Jag trodde det var en råtta. Men det var bara britsen, som knakade, när Anna satte sig på den. Och hon skrattade hjärtlost.

Hvilan blef ej lång. Kl. 6 voro vi redo till uppbrott. Dåsiga och ruffsiga kröpo vi ut ur stugan och mådde riktigt illa af röken och tröttheten. Men solen sken så härligt i det klara vattnet, skummet glittrade, och fåglarna sjöngo så glatt till forsens mäktiga orgelbrus, att tröttheten försvann som dimman för solen och vi ur svenska hjärtans djup instämde i naturens jubelsång till den eviges ära.

Så lämnade vi Sjungarbygget och fortsatte längs den präktiga älven genom vacker, tät blandskog, där bäckar och strömmar brusar och en rikedom af konvaljer fylla luften med sin ljufliga doft.

Naturen blir sedan alltmer lappländsk. Höga sandåsar löpa kors och tvärs genom landskapet, och mellan dem breda sig väldiga renlafsviddar, furuskogar och myrar samt närmast älven vild blandskog. Stigen går alltjämt öfver »höga berg och djupa dalar», men dessa äro här af helt annat skaplynne än i det öfriga Dalarne. Det är Dalarne Lappland.

Och nya, storslagna vyer fångsla alltjämt ens öga. Stanna t. ex. ett ögonblick uppe på den stora uthuggningen för timret, där Storälven — så kallas Dalälven här uppe — flyter störst och kraftigast! Som en furste går floden fram genom sitt fattiga land och mottager med allvar skogarnas hyllning. Han är lugn och stark, viss om sin makt. Han har lång väg att gå, han har många hinder att öfvervinna. Han har mycket arbete att utföra, innan han når sitt mål. Han skall bära timret, han skall vattna landet, han skall öppna sin famn för bäckar och strömmar och vidga dem till leende sjöar. Han skall störta sig utför branter med dånande kraft och låna sin styrka åt alla dem, som förstå att bruka den. Han skall uppsöka sin brud från andra sidan bergen — Västerdalälven heter hon — och med henne blifva ett invid Gagnefs grönskande kullar. Och under allt detta skall han växa sig själf större och rikare, tills han får försvinna som en droppe i hafvets oändlighet. Där uppe i skogarne är han ännu ung och obepröfvad. Men han har beräknat svårigheterna och samlat sin styrka. Han måste segra och nå sitt mål. Det är karaktär i den tafan, och den griper sinnet med sällsynt makt. När jag tänker på Dalälven i dess växlande lopp, står bilden af Storälven i ödeskogen alltid för mitt sinne som nummer ett.

Vi gingo så längs den ena åsryggen efter den andra med stora djup på ömse sidor. En myr måste öfvervadas med hemska slagsmål med myggen och åtskilliga sorglustiga äfventyr, som knappast låta sig sanningsenligt beskrivas. Man får ju trösta sig i blötan med att man torkar så småningom; men det kan vara kinkigt nog ibland

att bli torr. En af oss pröfvade emellertid en alldeles ny torkmetod, nämligen »att torka tvätten på ryggen», medan vi gingo öfver en öde hed, där solen gassade som i Saharas brännbeta öknar eller något dylikt.

Slutligen knogade vi upp på den sista Åsen, en jätte bland grusåsar, på hvars rygg martallarna hafva sitt karga rike och hvarifrån utsiktarna åt ömse sidor erhålla väldiga dimensioner. Uppriktigt sagdt, kunde dock all högre lyftning och all naturens storhet ej längre upplifva våra jordiska kroppshyddor. Man blir inte mätt af solen och vackert väder, inte ens i den mest intressanta natur. Jag såg nu allt stort som i en dröm, men gick hela tiden och tänkte på kor och mjölk och människor och mat. Å, hvad jag längtade efter mjölk! Jag skulle dricka minst 2 liter. Voro vi då aldrig framme hos folk och få? Så långt som till Snurrvallen borde vi väl hinna åtminstone till kl. 1 eller 2. Sedan återstodo ändå 7 km. till Fjätros fåbovall, vid ändan af Särnasjön, dit vi beställt roddare från Särna att möta oss kl. 4 e. m. Skulle vi då aldrig komma fram? Hvert steg var oss en plåga. En af flickorna hade feber och en annan stora blåsor på hälarne. Men ingen beklagade sig. Det var ej lönt att bry sig om att det gjorde ondt, utan bara slänga fram sina fortkomstledamöter, som om de varit döda ting. »Gå måste ni, edra benkrakar, om ni vill eller inte.» Lyckligtvis blir man då aldrig andfädd, ty luften är så lätt. Jag för min del led mest af hungerns kval. Ty matsäcken var slut för Anna och mig, och »att tigga blygdes jag».

Ändtligen skyntade en skorsten fram mellan träden — en riktig skorsten på ett riktigt hus —, den första vi sett på nära 6 mil. Och hör, o härliga läte, ett ilsket hundskall ljuder genom skogen! Det är på oss han skaller, den »förtjusande» hunden. Här måste alltså finnas människor och mat. Hurra för hundar och kossor och alla andra civiliserade kräk!

Snart voro vi framme vid en treflig, röd stuga med hvita knutar. Den låg på en gräsvall och omgafs af ängar. Det var den efterlängtda Snurrvallen. Men o, fasa! Där var stängdt och obebodt. Ej en människa syntes till. Alla våra illusioner ramlade, och hopplösa sjönko vi ned i gräset bakom stugan. Låt dig ej af villor fånga, tro ej hundars skall!

Här lågo vi nu och kunde ej annat, förrän vi fått något till lifs. Men hvad? Då for en blixrande idé genom min hjärna och korsade samtidigt Annas. Rabarber! Där fanns ju rabarber, en hel krans af rabarber rundt omkring oss. Vi sutto ju midt i Snurrvallens köksträdgård, som bestod af rabarber, idel rabarber. »Lifvet är räddadt!» jublade Anna och rusade som en glupande ulf ned öfver sitt byte. »Men törs vi? Det är ju inte vår? Det kan ingen hjälpa. Hellre stjal jag rabarber, än jag svälter ihjäl,» utföll Annas praktiska tillämpning af sjunde budet. Och vi tyckte alla, att det var bra taladt.

Den ena rabarberstjälken efter den andra försvann i våra ginungagap. Vi drucko vatten till, så att det blef så godt som rabarberkräm. Mjölk fick väl komma efteråt. Våra kamrater hade ännu kvar några kakor bröd. Dessa delades broderligt och tuggades till »krämen». Det smakade verkligen riktigt godt. »Hunger är bästa kryddan». Anna och jag visste af erfarenhet, att råa grönsaker ej alls äro så skadliga, som folk i allmänhet tror, utan tvärtom mycket hälsosamma, och vi voro därför fullkomligt lugna för följderna af vår nya matlagning. De andra däremot fruktade först, att vi skulle bli sjuka af grönfodret, och började företaget med en viss försiktighet, men smittades snart af vårt djärva exempel och fortsatte utan tvekan den originella måltiden.

Men hvem ägde den lurviga lapphunden, som skällde på oss, då vi kommo? Vår kavaller begaf sig på spänning nedåt älven och kom tillbaka med — de första människorna. Det var två skäggiga fiskargubbar i skogskostym. I vanliga fall hade vi kanske blifvit smått förskräckta, om vi mött dessa skogsmänniskor på vår stig, men nu häl-

Nyhet!

Nyhet!

# LONGLIFE

(Luftreningsapparat)

består af pryddig, på en svart polerad skifva fästad större benglasöylindrar, som genom ett inpassadt, vridbart öfverstycke kan öppnas och stängas. Apparatens skötsel är ytterst enkel, och dess enastående förmåga att genom framställande af det välluktande och renande ämnet ozon, rensa luften och därur borttaga all skänd lukt, gör densamma oumbärlig i boningsrum, samlings- och arbetslokaler, klosetter o. s. v. Priset för apparaten, komplett med tillbehör, Kr. 8:—.

Bruksanvisning medföljer hvarje apparat.

Ensamförsäljare:

**WILH. BECKER.**

Kongl. Hofleverantör.

STOCKHOLM.

sade vi dem med stor glädje, såsom uppenbarelser från en upplyst och befolkad värld, där det fanns mat och husrum. De voro mycket språksamma, och den ena af dem var späckad med historier om Snurrvallen och andra platser i närheten. Han berättade dem med en makalös schvung och med många skälmaktiga inlägg ur egen fatatur. Jag kan, tyvärr, ej återgifva den roliga gubbens historier, ty de snurrade snart rundt i mitt hufvud och jag hade ej nog energi att snurra dem till rätta igen. Snurrvallen intresserade mig för öfrigt ej särdeles, då jag ej kunde få någon mat där. Så mycket kan jag dock tala om, att Snurrvallen ursprungligen varit fiskarläge åt en engelsman, men är nu Korsnäs egendom.

Och så minns jag ett godt råd, som gubben gaf oss för kommande fotvandringar. Han ville naturligtvis gärna veta, hvarifrån vi kommo och hvart vi styrde kosan. Vårt ressällskap talade då om sin marschruta för honom. Det var en lång tur till fots: Leksand — Rättvik — Orsa — Skattungebyn och Ore — Älfaldalen — Åsen — Särna — Städjan — Njupefors — Fämundsjön — Rörås. Sedan skulle de taga järnvägen öfver Trondhjem och Storlien hem till Stockholm. Den väldiga promenaden väckte naturligtvis gubbens stora beundran. Men han ansåg, att när de hade så lång väg att gå, borde de passa på och åka med bönder på landsvägarna. »Ja, visst vore det bra. Men det kostar pengar.» »Kostar pengar», inföll han då, »hvad är det för bönder, som inte bjuda vackra flickor på skjuts? Det är minsann inga gentlemannalika bönder. Men gör som jag! Fråga aldrig efter, om ni får eller hvad det kostar, utan hoppa bara på och språka med gubbarne! Och när ni åkt, så långt ni vill, så hoppa bara af, och ropa efter dem: »Tack för skjutsen, för det var den värd!» Gubben visade sig också själf vara mycket »gentlemannalik», i det han hjälpte Anna på med ränseln och ledsagade oss ett stycke till vägs samt gaf oss alla de upplysningar vi behöfde för den återstående färden. Sedan fick jag i Särna höra åtskilliga roliga historier om vår riddare från Snurrvallen. Han hade fört ett mycket omväxlande lif både i Amerika och Sverige och var — som han själf uttryckte sig — »känd i hela Särna».

Kl. 4,15 e. m. hunno vi fram till Fjätros, där det också stod tomt och öde. Men våra roddare hade redan anländt, så att vi genast fingo gå ombord på de trefliga båtarna och glida fram öfver den spegelblanka, solbelysta sjön.

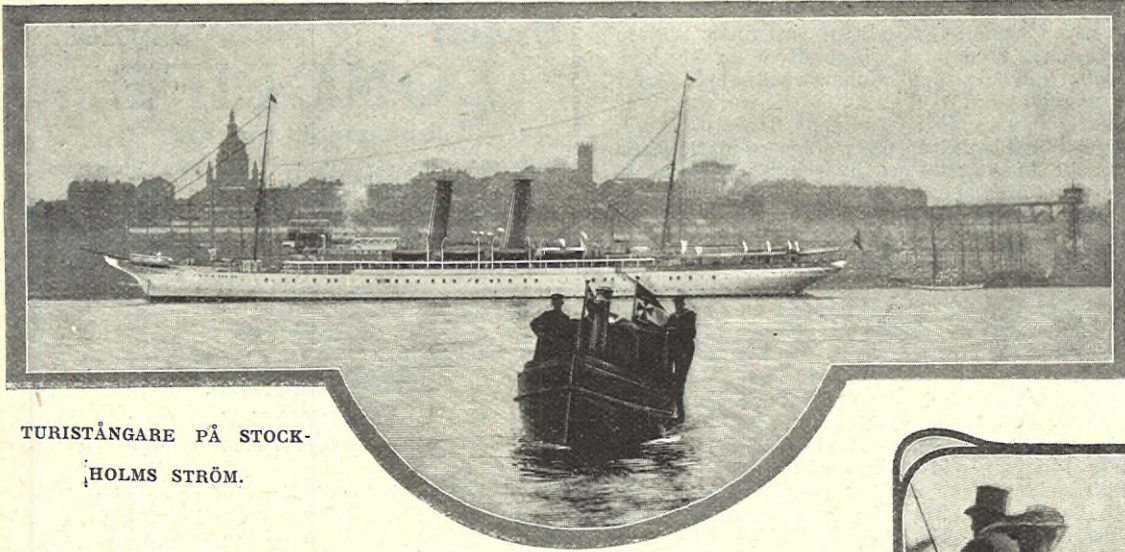
Och snart voro vi framme i Särna. Det var midsommaraften, och hela byn stod prydd till fest. Där väntade oss hvilan och högtidsglädjen. Där väntade oss vänner och hjärtevärm. Det var i sanning oförgätliga dagar vi tillbragte i det glada Särna.

Men bäst af allt var, att vi fingo erfara något af den ovärderliga lyckokänsla, som kommer, då man öfvervunnit hinder, samlat nya minnesskatter och knogat sig fram till ett mål.

Har ni följt med mig hela vägen, manne? Eller har jag kanske tröttat er med min långa skildring? I så fall ber jag om tillgift och säger er farväl med bönen: »Bry er inte om andras långrandiga beskrifningar! Låt ej andras dunkla syn på tingen hindra er från att själfva tränga in i naturens gömslen, med egna ögon skåda hennes under, med egna sinnen förnimma hennes djuphet och höghet, hennes allvar och glädje, hennes ringhet och makt! Och minns af hvad jag skrivit bara det, att ni säkerligen får lön för mödan, om ni väljer den smala, svåra Trängselstigen i stället för den breda vägen, när ni sträfvat fram genom Dalarne för att nå gränsen och högtjällen där borta på andra sidan!»



TRÄNGSLET: UTSIKT MOT NORR.



TURISTÅNGARE PÅ STOCKHOLMS STRÖM.

## TURISTLIF I STOCKHOLM.

TILL EN SERIE BILDER AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

EN VACKER augustiförmiddag i vår turistbesjungna hufvudstad! På Gustaf Adolfs torg steker rötmanadssolen så hett, att man skulle kunna halstra strömming på gatstenarne, skärgårdsångarne ha kommit in från sina morgonturer och så småningom under rassel och spring radat upp sig vid Blasieholmskajen, på sträckta vingar kretsas måsarne öfver den blå strömmen, och inne i hamnkröken å droskstationen tar sig en och annan kusk en stilla förmiddagslummer midt i brådskan och hettan.

Då man träder in genom portarne till »Grand» eller »Rydberg», är det som om man kom in i en annan värld, i svalkans och det bekväma lugnets rike. Ljudet af stegen dör på tjocka mattor, en mystiskt dämpad dager silar sig in i de höga vestibulerna och blaserade främlingar med markerade drag sitta eller nästan halfligga i sybaritiska fåtöljer.

Som sig bör tar jag min tillflykt till baren, ty båda våra förnämsta hotell bestå sig numera med denna kontinentala samlingsplats för det förmiddagsflanerande Stockholm.

Jag sjunker ned i en bekväm stol vid ett af fönstren, och den konstförfarne »bartendern» bakom den höga disken, kemisten för alla dessa förföriska läske-



MAILCOACH'EN UTANFÖR STOCKHOLMS RESEBYRÅ.

drycker, som frestat så många svaga herre att tillspillogifva hela förmiddagen och mycket mera, blandar mig en af sina skimrande »specials».

Vill man närmare skärskåda våra resande främlingar — ordet turister börjar jag bli trött på — så träffar man dem säkrast här. När jag då och då tittar in, brukar det endast finnas en eller annan, med hvilken jag kan räkna landsmanskap, resten utgöres af söner och döttrar af Amerika, Albion, det glada Gallien samt möjligen ännu mera exotiska individer.



FRÅN TINNARNE AF MAILCOACH'EN.

Hvar tyskarne däremot hålla hus, har jag ännu icke riktigt fått klart för mig. Men det är ju sant — detta folk är ju så beskäftigt och omtänksamt på resor. De äro ständigt på rörlig fot, de vilja se så mycket som möjligt och få så stor behållning som möjligt på kortast möjliga tid till möjligast billiga pris. Men de äro inte alltid omöjliga för det. Och så finns det äfven här i Stockholm en och annan liten tysk ölstuga med skummande mörkbruna läskedrycker, dit de ha en förunderlig förmåga att leta sig väg.

Men så må man också besinna, att de flesta tyskar, som besöka oss, tillhöra medelklassen, som kanske sparat i flere år för att göra en resa hitupp, under det att engelsmännen och amerikanerne i regel äro folk, som ej behöfva titta så noga på sedelpackorna. Och

dessutom ha ju tyskarne ofta både släktingar och bekanta på platsen.

Det är alltid med ett visst intresse, som jag betraktar dessa individer, hvilka sitta uppspetade på de höga rankiga stolarne vid själfva disken likt kråkor på en gårdsgårdsstör. Jag har en gång själf gjort experimentet, men jag drar en slöja öfver katastrofen som följde efter ett par tip-top'ar. Jag och fem amerikaner, tre engelsmän, tre fransmän, två portugiser, en kines samt två små samojeder följdes åt i broderlig samröre.

Ja, det är folk på baren från den klara morgonstund ända till dess takets kronor sända sitt opalfärgade ljus öfver detta extravaganta förfriskningstempel.

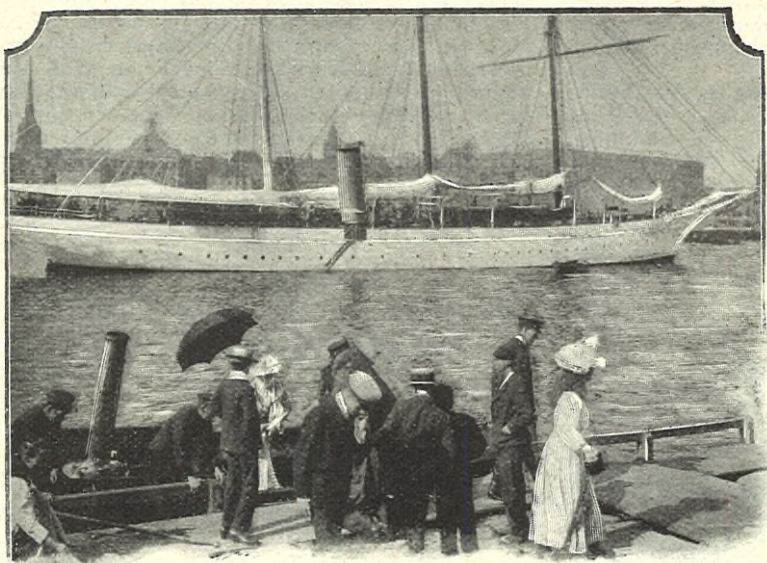
Men jag vandrar åter ut i solljuset. Det lider bortåt 3-tiden. Efter fyra frustande hästar kommer



ALBIONS SÖNER PÅ STOCKHOLMSSTIG.



BAREN PÅ HOTELL RYDBERG.



STRANDHUGG FRÅN LUSTYACHTEN.

Resebyråns nya *mailcoach* gungande i all sin stolta prakt, och kuskens och guidens röda rockar lysa på långt håll som granna lusteldar.

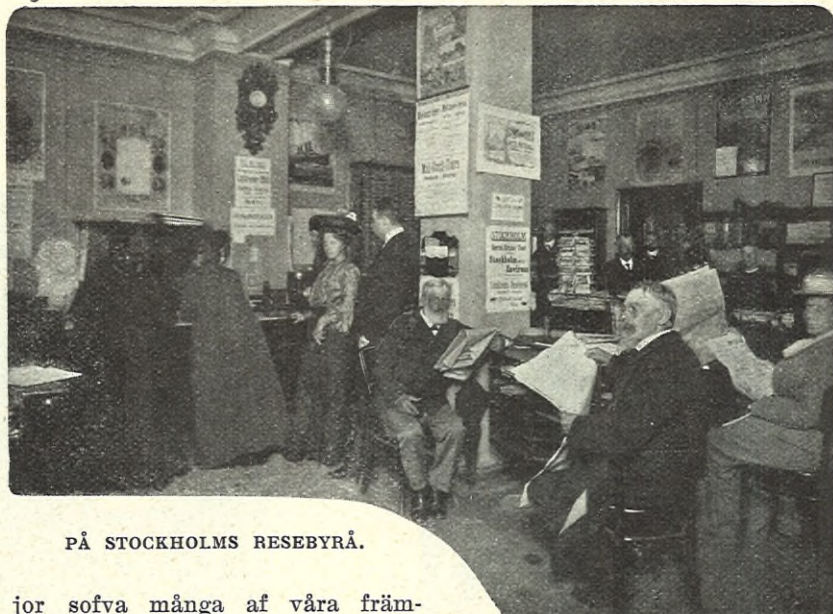
Det är ett präktigt fordon, högt som ett litet hus, och till kuskbocken måste man klifva upp med en steg. Inom en liten stund fyllas alla sätena med glada, rika och skrattande människor, som slagit sig lösa för att ha trefligt af lifvet.

Och så bär det i väg med endast en liten fanfar från guidens blanka trumpet. Meningen var, att man skulle uppstämma glada fanfarer både här och där under färden. Men »vederbörande» tyckte inte om'et. Däremot få automobiler tjuta och velocipedarier ringa så förtvifladt som helst i de trängsta gathörn. Det finns mycken visdom, som är outransaklig. — Följd af stockholmarnes häpna blickar gungar mailcoachen i väg genom gatorna, utåt Strandvägen, under Djurgårds-ekarne eller till någon annan af de fagra nejder, hvarmed en gifmild natur omgjordat vårt Stockholm.

Strömmen vaggari bländande glitter. På dess böl-



PÅ GRAND HOTELLS MATSAL.



PÅ STOCKHOLMS RESEBYRÅ.

lor sofva många af våra främmande gäster. Ty alltid finns där väl någon matador med sin magnifika lustyacht från fjärran kust eller något af dessa flytande, sagolika hotell, som kallas moderna turistångare, hvars gäster mestadels hafva sin nattliga varelse ombord, men göra fitiga strandhugg sommardagen i ända. Vi presentera också en bild af den jovialiske hamnroddarkapten Nilsson, som lotsar in alla lustyachter till Stockholm, arm i arm med en yachtägare.

\*



FRAMFÖR RENBERGET PÅ SKANSEN.

Uppe i operahuset tittar jag som hastigast in på Stockholms Resebyrå. Chefen, direktör Alling, är naturligtvis upptagen, han är upptagen från morgon till kväll hela denna sommar, men på den beskäftige mannens belåtna min kan man granneligen skönja, att turistströmmen skjuter allt starkare fart.

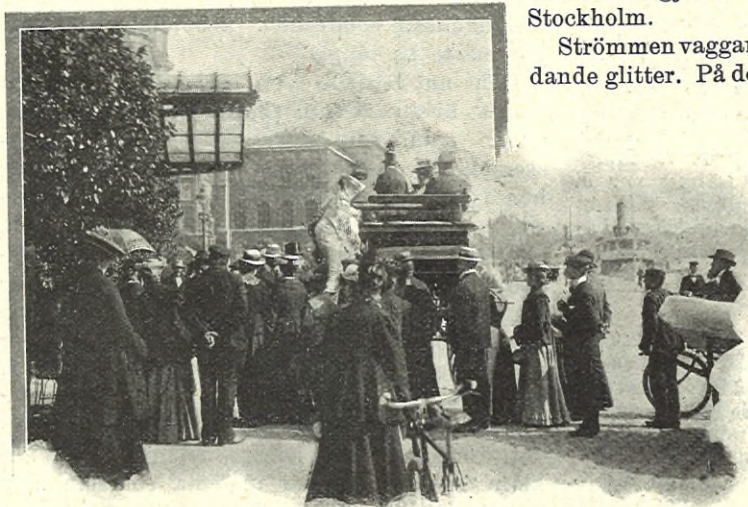
Härinne råder för öfrigt ett myllrande lif och en, rent utaf feberaktig brådska, gentlemän i bekväma reskostymer och icke mindre resebekvämt riggade ladies trängas kring de prospektöfverfyllda diskarne, där alla Europas språk surra i öronen.

En resebyråmänniskas hjärna måste vara inrättad som en världskarta med alla järnvägs-, ångbåts- och spårvagnsturer, med alla tidtabeller, biljettpriser, hotellrekommendationer och all världens sevärdheter. Jag tackar min gud, att jag icke är resebyrådirektör i sommarvärmnen. Puh!

Till främlingslifvets konturer här i staden hör naturligtvis äfven en tripp till Saltsjöbaden, en bättre middag på Hasselbacken samt först och sist Skansen, där våra gäster kunna få skåda alla dessa vilda djur, som de



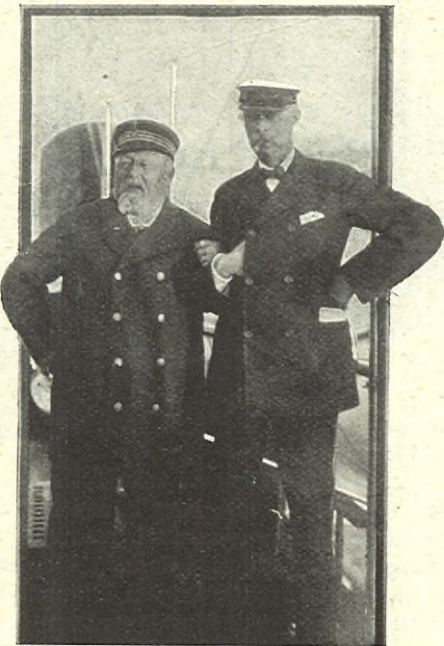
TURISTLIF PÅ SALTSJÖBADEN.



UTANFÖR GRAND HOTELL.



förgäfvades letat efter på Gustaf Adolfs torg och Djurgårdssläkten. Allt innan de bege sig vidare i vårt land, till Rättvik i Dalarnes fagra hjärta eller med Lapplandsexpressen till polartrakternas sagolika vidder. J. L.



KAPTEN NILSSON OCH EN YACHTÄGARE.

### UR DAGSKRÖNIKAN.

**EMANUELLA CARLBECKS MINNESVÄRD.** Här om dagen affäcktes å Mariestads nya begravningsplats den af Skaraborgs och Älfsborgs läns landsting bekostade minnesvården öfver Emanuella Carlbeck, den år 1901 affidna föreståndarinnan för Johannesbergs idiotanstalt.

Bland de närvarande märktes landshöfding Sjöcrona, de båda landstingens ordförande, gods-

ägaren Ivar Wijk och friherre Jonas Alströmer, samt styrelseledamöter, föreståndarinnan, lärarinnor och ett stort antal elever från Johannesbergs idiotanstalt.

Sedan psalmen 274:4 afsjungits, framträdde kyrkoherder till vården ett anslå öfver fröbecks per och hängärning. yttrade

de Alanminnes- och höll ende tal ken Carlsonlighets lifs-Därefter landshöf-



EMANUELLA CARLBECKS MINNESVÄRD Å MARIESTADS BEGRAFNINGSPLOTS. A. L. FLORÉN FOTO.

ding Sjöcrona följande: »Den minnesvård, som här rests öfver fröken Carlbecks sista hvilorum, skall för närvarande och kommande slakten vittna om Skaraborgs och Älfsborgs läns, ja, om hela Sveriges tacksamhet för hennes lefnadsbragd i människokärlekens tjänst. Mätte bilden å denna minnesvård blifva en maning till en hvar att söka följa henne efter i samma gudsfuktan och uppoffrande människokärlek. Med denna uppmaning bjuder jag täckelset falla.»

En manskör uppstämde härefter Josephsons Requiem, hvarefter högtidligheten afslöts med välsignelsen samt afsjungandet af psalmen 487 vv 6 o. 7.

Vården är af grofhuggen mörkt blågrå granit, omkring 3 meter hög. Å framsidan är anbragt en porträtt, medaljong i brons, visande fröken Carlbecks bröstbild, modellerad af ingenjör John Hedeus i Borås. Kring medaljongen läsas orden: *Banbrytare i Sverige för sinnesslöa barns vård, och nederst å densamma: Emanuella Carlbeck \* 1829 † 1901. Matt. 25: 40.* Längst ner å vården läses: *Skaraborgs och Älfsborgs läns landsting reste vården.*

\*

**FRÅN DET STORA NORDISKA POSTTJÄNSTEMANNAMÖTET** i Stockholm meddela vi i dag en vacker blid, framställande de ledande männen å tribunen i nya posthusets stora hall. I midten på ordförandeplatsen se vi generalpostdirektör Kru-

senstiern på hans högra sida den norske vice ordföranden postfullmäktig Carl Ohlsen från Kristiania, på hans vänstra den danske v. ordföranden öfverpostmästar Kioerboe, Köpenhamn. Vid sidan af ordförandebordet sitter mötets generalsekretärer postexpeditör E. Lanng och vid bordet i förgrunden dess danske sekreterare hr J. Andersen (till vänster) samt norske sekreteraren hr E. Hoyer (till höger).

### TUR OCH OTUR. SKISS FÖR IDUN AF RICHARD VALLNER.

(FORTS. FR. FÖREG. N:R.)

**D**EN FÖLJANDE sommaren tillbragte jag på landet för att hvila upp mig, det vill säga, jag for omkring och våldgästade mina släktingar, hvilka till stor del äro godsägare i södra Sverige, förevisade min hvita mössa, åt festmiddag och flirtade med kusiner och sysslingar. På hösten återvände jag till Stockholm och skref in mig i kungl. postverket. Detta var nu visserligen icke enligt mina föräldrars vilja, ty de hade önskat, att jag skulle ligga vid Uppsala några år och ta en akademisk examen för att sedan lättare kunna klättra uppför samhällsstegen. Men studier ha nu aldrig legat för min håg, jag hade fått nog af den sorten i skolan och längtade efter en plats, som, på samma gång den skänkte mig medborgerligt förtroende, icke tog mina krafter mer i anspråk, än att jag kunde inrätta mitt lif något så när efter eget behag. Och naturligtvis kunde jag för sådant ändamål icke välja någon lämpligare bana än tjänstemannens. Dock var det icke långt ifrån att jag ångrade, att jag valt just postverket, då jag första gången inträdde på expeditionen där nere vid Rödbotorget, och den första person, för hvilken föreståndaren presenterade mig, var just min kamrat från skolan — Vinge.

»Du här!» utbrast jag förvånad. »Det var då egendomligt.»

Han log — det var så sällan, han brukade göra detta, och det var kanske därför, jag vardt irriterad.

»Ja jag är också här,» sade han, »det var ju roligt, att vi få vara tillsammans igen.»

Hvad skall nu ske? tänkte jag. Är det bara en tillfällig slump detta, eller är det verkligen ödet, som har fört oss tillsammans? Nå, vi skola se.

Tre dagar senare hade jag erhållit sökt transport till en annan afdelning. Dagen därpå trädde Vinge in på samma afdelning och berättade, att han likaledes erhållit förflyttning dit. En vecka senare kom jag återigen på en ny afdelning; han satt redan där, när jag steg in, och hälsade mig med sitt melankoliska småleende. Då förstod jag, att jag måste ge tappt.

Och nu började den upprepas igen, den gamla historien från skoltiden. Där såg jag denne man, som dock säkerligen i alla afseenden var hela afdelningen öfverlägsen, såg honom gå för sig själf som en utstött enstöring. Jag vill inte påstå, att man afskydde eller hatade honom, men man kände sig främmande för honom och undvek honom. Där stodo vi till exempel några stycken i en grupp och pratade om väder och vind. Då närmar sig Vinge, helt tillfälligtvis kanhända och utan afsikt att blanda sig i samtalet; och genast kommer där förstämning öfver sällskapet. Jag vet inte riktigt, hur jag skall förklara saken; det var ungefär, som om man tänker sig, att vi hade varit inbegripna i diskussion öfver något mycket ömtåligt ämne, och så kommer plötsligt en obehörig person



ORDFÖRANDE OCH SEKRETERARE I NORDISKA POSTTJÄNSTEMANNAMÖTET Å TRIBUNEN I NYA POSTHUSETS STORA HALL. (NAMNEN, SE TEXTEN!) THORNCLIFF FOTO.

och lyssnar till vår hemlighet. Man yttrade ännu några likgiltiga ord, och så gick hvar och en åt sitt håll, och Vinge stod ensam kvar.

Hvad beträffar vårt inbördes förhållande, så var naturligtvis ingenting förändradt. Jag tog min tjänst som en lek, slarfvade, begick hundratals fel — och fick aldrig några anmärkningar. Han skötte sitt arbete med outtröttlig energi och noggrannhet och råkade beständigt ut för de besattaste missöden. Vid ett par tillfällen, då jag hade sluppet helskinnad ifrån affärer, hvilka, om de beifratts, hvar för sig hade kunnat kosta mig platsen, blef han ådömd böter för fel, i hvilka han egentligen ingen del hade, men för hvilka han dock af någon outredd anledning fick bära ansvaret.

Så gingo ett par år, och det var fråga om, att vi skulle utnämnas till extra biträden, som den gentila titeln lyder. En kväll, några dagar innan utnämningfrågan skulle afgöras, hade vi tjänstgöring tillsammans, Vinge och jag, vid en af pulpeterna; det var morgonposten, som skulle expedieras. Vinge stod för värde- och jag för lösbrefsposten. Jag hade varit ute och gaskat på eftermiddagen, så att jag kände mig litet matt i knäveckan, hvarför jag bad kamraten att få byta göromål med honom en stund. Det är nämligen så, att den, som sköter värdeposten, sitter, men den, som sorterar lösbrefven, står. Vinge nekade icke. Jag expedierade några kartslut, så sjönk jag ihop vid bordet och somnade; min kamrat fick sköta hela arbetet ensam. Ett par dagar därefter kom anmälan från styrelsen, att reklamationer ingått från icke mindre än tre olika kupéer angående värdebref, som saknades, och andra, som medföljde utan att vara uppförda å karta. Det var naturligtvis jag, som i fyllan och villan hade expedierat oriktigt. Men hvad skulle min kamrat göra? Att anmäla mig hade icke tjänat något till; det stod hans namn på kartorna, och han svarade för posten. — Det blef suspension på en månad, och så vardt han förbigången vid utnämningen.

Det var ju en fatal händelse, och jag kände mig smått olycklig för min kamrats skull under den närmaste tiden. Visserligen hade han aldrig anförtrott mig något om sina enskilda förhållanden, men så mycket kan ju dock hvar och en förstå, att han var medellös, och då var det också klart, att ett slag som detta måste falla tungt nog.

Men på samma gång ökades min motvilja för honom. Hvarför skulle han nu också ständigt gå omkring med den där tragiska minen, precis som om hela världen tyngde på honom, och ta hvarenda liten småsak med ett allvar, som om det gällde lifvet. Hvarför kunde inte han prata och nojsa och skratta som vi andra. Världen tycker om glada ansikten, som stämma den själf till lek, men afskyr de allvarliga, emedan de störa dess glädje. Och hvari bestod, när allt kom omkring, det att hafva tur eller otur, om icke i den mer eller mindre gynnsamma ställning, hvari man stod till världen? Därför hade de ingen annan än sig själfva att skylla, tungu- serna, för sina motgångar.

Ungefär i dessa tankar satt jag nere i verket en kväll, då jag plötsligt såg Vinge inträda. Det föreföll mig, som om han såg mera betryckt ut än vanligt, och en aning sade mig genast, att det var något särskildt som händt. Han gick rakt fram till mig, tryckte flyktigt min hand och frågade:

»Kan du låna mig tvåhundra kronor?»

Tvåhundra kronor! — Det var ju precis ingen bagatell, och det troliga var väl, att han med sin envisa otur icke på många år

skulle bli i tillfälle att återbetala dem. Jag betraktade hans ansikte, han såg förbi mig med en blick, som tycktes glida genom rummets väggar och söka någonting någonstädes långt borta i fjärran. Jag drog upp min plånbok och räknade upp summan, och jag erkänner, att mitt hjärta fylldes af skadeglädje. Om jag verkligen stod i något slags skuld- förhållande till den där mannen, så var det ju ett ganska bra sätt att få betala honom med svenska statens splitter nya riksbanks- sedlar. Måhända menar ni, att jag var småsinnad. Nå, det kan hända, att jag tyckte så själf, men jag kunde icke hjälpa, att hela mitt väsen var genomträngdt af stolthet i det ögonblick, då jag räckte honom pengarna. Ni förstår — jag kände — ja, faktiskt kände jag, att ödet en gång för alla hade gifvit mig den manns lif i min hand. Om jag endast själf ville riktigt begagna mig af det förhållande, i hvilket vi stodo till hvarandra, skulle jag kunna svinga mig upp i skyarne, medan han störtade ned i afgrunden.

Men just därför harmade det mig också, att han tycktes ta den här lånehistorien så legert — han, som dock eljes lade sådan vikt vid småsaker.

»Det är ju inte litet pengar,» sade jag, »och du kanske får svårt att betala igen dem; men du är ju en hyggelig kamrat, och därför så — — —»

Han såg ut, som om han vaknat upp ur en dröm.

»Javisst, det är sant, jag står i stor förbindelse till dig.»

Han mötte min blick en sekund; därpå tryckte han min hand och gick.

Jag stod en lång stund orörlig och stirrade på den stängda dörren, genom hvilken han försvunnit. Ni finner det löjligt, om jag säger, att det var något särskildt med hans blick, och det är ju möjligt, att det inte heller var någonting, men säkert är, att jag drömde om den ett par gånger på natten, och ännu i dag förefaller det mig, som om jag kunde erinra mig den.

Redan följande kväll vid sjutiden, då jag stod i begrepp att efter slutad tjänstgöring lämna verket, kom Vinge tillbaka. Denna gång låg där som ett skimmer af lycka öfver hans väsen. Han tackade mig hjärtligt för gårdagens hjälp och frågade, om jag hade lust att gå med honom ut ett slag. Jag samtyckte.

Det var i början af september, en af dessa vackra sensommarkvällar, då himlen hvälfver sig som en mörkblå kupa öfver staden, då de nyss från sina sommarnöjen återkomna invånarna svärma som bin på promenaderna och sorlet af tusentals röster, blandadt med vagnarnas buller mot gatstenarna och tonerna från restaurangernas kapell, stiger som brusset från en jätteeorkester i den klara, tunna luften.

Jag var mycket svag för sådana där stämningar på den tiden — jag var ju så ung. Jag hade en sådan intensiv känsla af lifvets härlighet, och jag tror nästan, att min kamrats närvaro på något sätt stegrade denna känsla. Jag knappast gick på gatorna, jag dansade fram med höguret hufvud, utspändt bröst och halföppen mun. Jag kände mig i stånd till allt, och jag drömde om något underbart, som skulle hända mig — ni förstår något utom det vanliga, något annat än dessa punschkalas och ungarlånöjen, med hvilka vi i allmänhet mätta våra kraf på lifsnjutning. Då hörde jag min kamrats röst, denna röst — lågmäld och mörk och liksom vibrerande af allvar.

»Jag har en fästmö — det är till henne jag tänker föra dig.»

Vi gingo öfver Norrbro, och orkestern nere i Strömparterren stämde upp samma stycke som italienarna här nyss — Pajazzon. Det föreföll mig, som om det var just för min skull, musiken spelade, och jag kände mig som hjälten i någon opera, till hvilken förspellet nyss hade börjat, och på hvars utveckling jag i spänning väntade.

Jag lyssnade med ett litet leende till min kamrats ord; de förvånade mig ej; i kväll skulle ingenting vara i stånd att förvåna mig — utom kanhända det vanliga.

»Min fästmö är tjuuguett år,» fortsatte Vinge, »och tillhör en ansedd familj. Fadern är bankdirektör, och modern bär ett von framför sitt födelsenamn. De ha icke varit belättna med sin dotters val af fästman. I går kom det till en brytning, de behandlade henne så brutalt, att hon måste fly hemmet och söka sin tillflykt hos mig. Det var för den skull, jag såg mig nödsakad att anlita din hjälp; det var ju ett rum, som måste hyras, och äfven en del andra utgifter.»

Jag uppmuntrade min kamrat med en vän- skaplig nick, då han tystnade. Därpå fortsatte jag att le. Jag log icke åt något särskildt; min kamrats berättelse hade jag endast helt flyktigt uppfattat, men det var dock, som om den tjänat att ytterligare höja min sinnesstämning.

Vi gingo genom gamla staden och öfver slussen, veko in på söder Mälarstrand och läto oss stiga med Mariahissen upp på söders höjder. Till och med vägen passade sålunda i stycke med stämningen. Vinge öppnade en grind, vi gingo öfver en gård och kommo till en liten envåningsstuga. Det fanns ingen klocka, och Vinge knackade hårdt med knogen på ytterdörren. Det dröjde en bra stund innan denna öppnades, och en gammal gumma med en jättestor vårta på hakan stack ut sitt hufvud. Sedan Vinge växlat några ord med draken, lät hon oss passera. Vi knackade på en dörr till vänster i förstugan, den öppnades, och vi stodo framför en ung dam.

Jag såg, att vi voro väntade, ty damen gjorde ingen förvånad min vid min åsyn.

»Var så god och stig på,» sade hon med ett behagfullt småleende.

Vi följde uppmaningen, och Vinge presenterade:

»Min vän, notarien Hallman — min fästmö, fröken — nå, fröken Roos.»

Jag fäste mig vid ordet vän, jag hade aldrig hört honom använda det förr och tyckte, att det klingade egendomligt i hans mun.

Fästmön var ingen skönhet, knappast vacker; ansiktet var oregelbundet — särskildt lade jag märke till, att munnen var för stor, och så verkade hyn väl matt, åtminstone i början. Men hon hade en charmant figur — smärt, medellång, med ädel rundning öfver barm och höfter. Och så var det hennes gång — så smidig — så graciös! Jag har aldrig sett någon annan flicka gå på det viset. Det var för öfrigt inte bara gången — det var alla hennes rörelser, hennes gester, hennes miner, hela hennes väsen, det var hon själf. — Nå, allt det där märkte jag förstås inte med det- samma, jag tyckte bara, att hon såg treflig ut och hade ett behagligt sätt.

Redan då jag kom, låg en stor, hvit duk på bordet. Nu gick den unga damen bort till en skänk och plockade fram en butelj rhenvin och glas, assietter, knifvar och litet frukt. Vinge hjälpte henne med dukningen.

(Forts.)

**HYLINS**  
**Violtvål 612**

---

**HYLINS**  
**Liljekonvaljedoft**

VILLOSPÅR. BERÄTTELSE FÖR IDUN  
 AF MOLL.

(FORTS. FR. FÖREG. N:R.)

DÅ HAN trädde in i ljuset, såg hon, att han var mycket blek, fastän han andades tungt och häftigt, som om han sprungit. Kavajen var uppknäppt, öfverrock hade han ingen, hans skor buro spår af landsvägens lera. — Hon såg detta som i en dröm, utan att riktigt kunna uppfatta; det föreföll henne så överkligt, att det var han som stod framför henne.

»År det verkligen du — Elsa! Jag vågade knappast hoppas, att du var kvar här —»

Hon gick före honom in i salongen och stängde dörren.

»Hvarifrån kommer du?»

»Från järnvägsstationen. — Jag fick ditt bref i dag på morgonen. Tio minuter därefter satt jag på tåget.»

Han gick fram till henne och lade händerna på hennes axlar. Hans goda, djupa ögon sågo in i hennes med ett uttryck af så utsäglich ömhet, att det kom hennes hjärta att värka.

»Elsa, Elsa, hur kunde du skriva ett sådant bref? Och trodde du verkligen, att jag därmed skulle låta mig nöja? Hade jag ej träffat dig här, skulle jag rest efter dig — till världens ända — tilldess jag funnit dig, och då skulle jag ha sagt, som jag nu säger: Du kan icke öfvergifva mig! Du förstår inte hur högt jag älskar dig. Förstår du inte, att du ödelägger mitt lif, att du korsar mitt hjärta, att du trampar min själs största skatt — min kärlek till dig — under dina fötter. — Nej, Elsa, du kan icke öfvergifva mig.» — Han höll henne på en armslängd ifrån sig och fortfor, — med blicken forskande på henne:

»Om du skrivit till mig: Det finns en man, hvilken jag älskar högre än dig och som har mig kär, gif mig därför fri! så skulle jag efterkommit din begäran, sedan jag först fått veta, hvem den usling var, som stulit en annans trolofvade brud.»

Det for en rysning genom henne och kom henne att skälva under hans händer. — »Elsa, svara mig upprigtigt. Är det någon annan?»

»Nej.» — Hon mötte lugnt hans forskande blick.

»Jag har låtit dig veta mitt skäl. Jag kan icke bli din hustru, hvarken din eller någon annans. Mitt mål är ett annat och för att hinna det, måste jag ensam vandra min väg. För att kunna verka i mitt kall, så, som jag åstundar att göra, måste jag vara fri från de band, som binda en gift kvinna. — Och jag älskar dig ej nog, för att bli din hustru.»

»Hör på mig, Elsa! Jag begär icke din kärlek, är nöjd om den blott ej skänkes en annan. Du får ägna alla dina tankar och krafter åt din vetenskap; jag skall icke hindra dig, men du måste tillåta mig att älska dig — att skydda dig — som din make. Nej — hvad säger jag — jag skydda dig — nej — det är du, som därigenom skyddar och bevarar mig — ty öfverger du mig — då — då — Då dödar du det bästa inom mig. Då gör du mig så ondt, så ondt som den ena människan kan göra den andra.»

Han föll ned bredvid soffan, där hon satt och dolde ansiktet i hennes knä. Hon hörde, att han grät.

I ångest vred hon sina händer och kände sig så fruktansvärdt falsk och dålig. Att få säga allt, klart och ärligt, skulle varit en lättnad — Hjälplos för hon med handen smekande öfver hans hufvud.

»Ivar, var förståndig? Jag skulle endast göra dig olycklig; jag —»

»Jag blir lyckligare med dig, än med hvilken annan kvinna på jorden, om hon än tillbad mig.»

Fattande hennes händer, lade han sin kind,

våt af tårar, mot dem. »Elsa, säg att du stannar hos mig!»

»Gud hjälpe mig, Ivar, jag kan ej!»

»Du lämnar mig ensam med min förtviflan, med min smärta! Betyder det för dig intet, hur jag lider —? Stanna hos mig, Elsa, stanna! Öfvergif mig icke; jag har dig så gränslöst kär!»

Han omfattade hennes knän, han grep i hennes klädning, som för att kvarhålla henne. Hans ansikte, nyss så blekt, hade fått en feberaktig rodnad, hans händer voro isande kalla och han skakades som af en frossbrytning, då han reste sig upp.

»Du fryser,» sade hon oroligt — »är du sjuk, Ivar?»

»Det var kallt på tåget och öfverrocken fick jag icke på i brådskan. Det går snart öfver.»

Med en underligt famlande rörelse fick han tag i en stol och satte sig, förande händerna till hufvudet. »Det värker förfärligt —»

»Du är sjuk. Du har förkylt dig. Om bara Torsten vore hemma,» utbrast hon förtviflad.

Medan orden ännu voro på hennes läppar, hördes vagnsbuller. Hon skyndade genom biblioteket ut i förstugan och mötte där Torsten. — »Ivar är kommen,» viskade hon andlöst.

Utän ett ord gick han före henne in i biblioteket och stängde dörren efter dem. — »Hvar är han?» frågade han kort.

»I salongen. Han är sjuk — jag tror han är mycket sjuk — han — Torsten — han —» hon fattade honom i armen — krampaktigt — och det ryckte nervöst kring hennes läppar.

»Lugn! Du måste vara lugn — så. Jag går till honom.»

Ivar satt i soffan med slutna ögon och hufvudet lutadt mot karmen, men såg upp, då han hörde faderns steg. — »God afton, pappa,» hälsade han, med ett svagt leende.

»Hur är det fatt med dig?» Doktorn höjde sig öfver honom och undersökte pulsen. »Feber, duktig feber. Hur har du varit fram?»

»Mitt hufvud värker förfärligt; och när jag andas, gör det ondt här — han förde handen till vänstra sidan — »det blir väl snart bra. — Men du måste hjälpa mig att hålla Elsa kvar, hon får icke resa — eller han hon rest? Nu går tåget — jag hinner icke med — ser du icke hur hon vinkar därtöfva — jag måste —» han reste sig, men föll tungt tillbaka, mumlande oredigt.

Elsa såg förskräckt på Torsten.

»Han yrar; det är vanligt hos honom, så fort han får en smula feber,» lugnade han. »Koka genast upp mjölk och häll konjak i, han måste dricka något värmande.» — Elsa gjorde mekaniskt hvad hon blef tillsagd; under tiden förde doktorn Ivar till sängs i sitt sofrum. Husjungfrun hade väckt Hanna, som kom ned, i högsta grad förvirrad. Elsa förklarade förhållandet för henne, så godt sig göra lät. — Då hon kom in i med den heta mjölken, mötte hon Torstens blick med ett frågande uttryck. Han ryckte på axlarna. — »En förkylning; mer kan jag ännu icke säga.»

»Är Elsa där?» Ivar slog upp ögonen och hon gick fram till bädden.

»Stanna — tills —» viskade han afbrutet — »stanna — till dess — jag —» det öfriga uppgick i en oredig klagande jämmer.

\*

Ivars sjukdom visade sig vara en mycket allvarlig lunginflammation. Att Elsa skulle resa, var nu icke längre fråga om.

Han var mycket sjuk och yrade starkt. — O, hur hans arma, uttrötade hjärna arbetade och plågades, utan att finna någon ro! — Han grät, skrattade, jämrade sig, läste poesi, långa verser, sjöng, för att plötsligt ge upp ett skrik och söka resa sig och rusa upp, under det han ropade: »Hon har rest; förstår ni icke, att jag måste hämta henne tillbaka! Släpp mig, tåget går!» — Därpå sjönk han utmattad tillbaka i sängen och Elsa bet ihop tänderna, för att ej skrika högt af ångest. — »Om han dör, är det jag som dödat honom!» — Hon vred sina händer. — »Gode Gud, straffa mig ej så förfärande hårdt.»

»Ivar, jag är här; känner du icke igen mig?» Han betraktade henne ett ögonblick. — »Det är visst icke Elsa,» sade han med föraktligt misstro. Så hade det fortgått öfver en veckas tid. Elsa, som skötte honom, vistades ständigt i sjukrummet. Torsten och hon växlade om med att vaka om nätterna; var han borta, intog mamsell Hanna hans plats.

En natt satt Elsa som vanligt i sjukrummet; Torsten var borta sedan vid sju-tiden på aftonen. Den sjuke var tämligen lugn, för tillfället försänkt i en orolig feberslummer.

Det var så tyst; hela huset sof. Lampan, täckt med en skärm, upplyste svagt rummet. Elsa lutade hufvudet mot den höga stolsryggen och slöt

ögonen. En och annan regndroppe knäppte mot fönsterrutan; därute föll vårregnet förlösslående och uppmjukande jorden, nu befriad från vinterns väld. Snön borta, kälen ur marken, våren kommen! — Ja, i dag var det ju skärtorsdagen; påsken, uppståndelsens stora fest, tillstundade. När trädens knoppar svällde, och marken var grön vorden, hvilka förändringar skulle manne då timat? Hvad var doldt inom den närmaste framtiden? Skulle lifvet eller döden, kämparne om denna flämtande lifslåga, afgå med segern? — »Låt honom leva och gif mig tid att försona det jag brutit,» bad hon — för att därefter kvida: »Måste jag? Måste jag? Hela mitt lif ett offer? Min lefnad en falskhet, en hycklerskas eländiga tillvaro? Jag kan icke!» — En ständig strid rådde inom henne, hon kämpade med sig själf och kampen var hård. Hvad Torsten kände och tänkte under denna tid, visste hon ej. Det ämne kring hvilket deras tankar ständigt kretsade, berördes icke med ett ord. Aldrig hade hon känt saknaden efter modern så som nu. Att ha någon att förtro sig till — att icke behöfva vara så ensam — så förfärande ensam — blott med sitt stackars, svaga, halft förblödda hjärta till rådgifvare. »Gud,» bad hon, »visa mig rätta vägen!» Men då han genom hennes samvete visade henne den, där hon skulle gå vid Ivars sida, kämpande, för att öfvervinna sig själf, ryggade hon tillbaka, menande det vara omöjligt. —

Tystnaden var så djup, att hon hörde pendlens knäppningar från salongen; hon tog lampan och gick för att se hvad tiden led. Det var midnatt.

Ljuset förmådde icke lysa upp det stora rummet, möblerna kastade fantastiska skuggor i halfdunklet. ...tervändande gick hon tätt förbi fru Agnes porträtt.

Vid ljusets fladdrande sken tycktes bilden luta sig framåt, pannan hoffullt rynkas, ögonen skjuta blixtar af vrede, läpparne öppnas. Hvad sade hon?

»Min son — hvad gör du min son? Du bringar honom i fördärf — och du beröfvar honom hans faders kärlek. Jag förbannar dig!»

Hon fattades af en vansinnig skräck, med bulande pulsar, skälfvande af ångest, kom hon åter in i sjukrummet och läste dörren efter sig. Hon var rädd.

Det var med en känsla af osäglich lättnad hon några minuter senare hörde en nyckel sättas i tamburdörren; det var Torsten. Kort därefter var han inne i sjukrummet.

»Hur är det,» frågade han dämpadt. — »Sista timmen har varit rätt lugn — jag tror han sovit.»

Torsten stod i begrepp att lämna rummet, medan Elsa sysslade med något på nattbordet, då Ivar gaf till ett stönande rop. Hon lutade sig ned mot honom; han var likblek, andedräkten kom mödosamt öfver de öppnade läpparne, de halfslutna ögonen hvälfdes på ett hemskt sätt — hon väntade hvarje sekund, att blicken skulle brista. — Stickande armen under hufvudkudden, höjde hon honom i sittande ställning. »Torsten — hjälp!»

Ögonblickligen var han vid sängen. — »Räck mig flaskan där — och skeden — så. Gnid honom kring hjärtat,» han fyllde skeden och Ivar sväljde innehållet, halft medvetslös, därpå föll hufvudet tillbaka mot kudden.

»Han dör, Torsten!» — »Nej; troligen går han igenom. Anfallet är öfver,» — Han satte korken i flaskan och stack skeden i ett vattenglas. — »Det var en stagnation i hjärtverksamheten, jag hade nästan väntat det; Ivar har hjärtfel, som du vet. Men nu är faran öfver för tillfället.»

Han satte sig i hvilstolen vid sängen och betraktade den sjuke; sedan gick hans blick öfver på Elsa, där hon stod vid sängfoten. Det var första gången de vakat tillsammans, första gången, sedan Ivars hemkomst de råkat ostörda. Då hon nu mötte hans ögon, slog hon ned sina.

»Vill du ha te, Torsten? Vattnet står varmt på kaminen därute.»

»Drick en kopp med, du Elsa! Kom med. Vi lämna dörrarne öppna hit in. Han sover nu helt lugnt.»

Ett ögonblick tvekade hon. Sedan följde hon honom.

I det klara lampljuset såg hon förfärligt blek ut och ögonen voro omgifna af mörka skuggor. Hon slog i kopparne, drack hastigt ur sitt te på stående fot och ville sedan gå. Äfven han reste sig. »Dröj litet, Elsa, du ser så trött ut. Gå upp på ditt rum och försök sova, jag vakar i natt.»

»Liksom förra natten. Och i dag har du varit i verksamhet dagen lång. Låt mig vara därinne; jag kan i alla händelser icke sova,» svarade hon, till hälften vänd ifrån honom.

Han lade armen om hennes axlar och vände hennes ansikte mot sig. — »Elsa!» —

Hon såg upp med hela sin själ i ögonen — Men innan hans kyss varit en minut på hennes läppar, stod hon skälfvande af blygsel, allena i det tysta sjukrummet. På bordet bredvid lampan

**BILLIGAST I SVERIGE**

sälja vi **1:ma Svensk Nickel & Nysilfver** till privatpersoner. Vår priskurant erhålles gratis från våra ombud eller direkt från oss. Driftiga agenter antagas på alla platser efter korrespondens med **Nordiska Fabriks- & Handels-Magasinet, Stockholm.**

låg mamsell Hannas bibel uppslagen och Elsas blick föll på konung Davids sextiononde psalm: »Fräls mig, Gud, ty vatten går mig allt intill själen! — Jag har sjunkit ned i djup dy, där ingen botten är; jag har kommit i djupa vatten och vågsvallet vill fördränka mig.» —

Vår, vår, doftande vår — med ljumma vindar, spådt grönskande gräs, sippor i hagarne och sorlande bäckar! An en gång pånyttfödelsens stora under upprepat; allt förnyadt, naturen hade hämtat nya krafter till ett nytt lif.

Äfven i Ivar Hagens sjukrum hade sol och vår fört med sig lif och hälsa. Ivar var på bättringsvägen; ur dödens skugga återvänd till lifvet, var han ännu utsägligt svag och ömtålig, men sjukdomen var på retur. Och efter allt hvad hon lidit och stridit, kunde Elsa tacka Gud därför. Hård hade kampen varit, och hon visste att såret i hennes hjärta aldrig skulle upphöra att svida; men långt hellre detta, än att på de bedjande blickarnes stumma fråga, eller de ömma orden, uttalade med den trötta, ack, så trötta stämman, gifva ett nej till svar.

Ja — en hård kamp hade hon kämpat — och segern? Ibland syntes den henne så försvinnande liten. De välbekanta stegen utanför dörren — en blick — ett ord — en tillfällig beröring som hennes hjärta ett bulta, hennes blod att svalla och hon uppreste sig mot sin själfpåtagna förpliktelse. Ibland, när hon satt i sjukrummet, sjönk boken, hvori hon läst, ned i knät och hon tänkte på, hur det manne varit, om hon rest innan Ivar hunnit hem. Skulle Torstens och hennes vägar då manne skiljts för alltid? Så hade hon sagt till honom och trott sig så stark. Men då hon den natten sliit sig ur hans armar och stängt dörren mellan sig och honom, hade hon fallit på sina knän i den kalla förstugan, med hufvudet lutadt mot tröskeln, i det hon förde de knutna händerna till sina läppar för att ej skrika högt af smärta. Och det visste hon, att hade han då öppnat dörren, slutit henne i sin famn och än en gång frågat: »Hvart reser du?» — skulle hon svarat: — »Hvart du vill — endast du är med.»

Och när hon tänkte härför, fick hennes ansikte ett frånvarande uttryck och hennes ögon sågo, utan att se. Och då såg hon en fridlyst vrå långt borta, där ingen kände henne och ingen honom och där ledde två endast för hvarandra och hela lifvet var ljus, lycka och salighet! Och när hon så tänkte, finga ögonen en varm glans och hennes anlete upplustes af återskenet från den drömda lyckan.

»Hvaför ler du, Elsa?» kunde Ivar då fråga, där han obemärkt betraktade henne. — »Jag är glad, att du är glad, älskade!» — Då hon lutade sig ned för att mottaga hans smekningar, for ett stygn genom hennes hjärta och hon bäfvade för denna falskhet, för detta lögnlif, och hon kufvade det upproriska hjärtat och dref bort de lockande drömmarna.

Torsten kom blott på ett flyktigt besök i sjukrummet hvarje dag; vid måltiderna träffades de sällan, ty han hade utom sin vanliga praktik, vikariat för en af stadens läkare och vistades därstädes en stor del af dagen.

Det var en härlig majdag, på eftermiddagen. Solen lyste från en klar himmel, vägarne voro uttorkade och slingrade sig likt väldiga gulgråa band, mellan grönskande dikesrenar, där tussillgo'r prunkade. På åkrarne pågick såningsarbetet; från en eld, upptänd mellan ett par stenar, där vidjorna sveddes vid »gärdslingen», steg röken dallrande upp i den solheta luften.

Elsa kom in på gårdsplanen med långsamma steg och kappan uppknäppt; händerna hade hon fulla af vårblommor, kom just från skogen och gick direkt in till Ivar. — »Känn hur härligt de dofta — hon lade blommorna på hans täcke.

»Ja,» sade han, med blicken på henne, »själf är du frisk och fager som en riktig maj-blossa. Åh, hvad jag önskar, att snart vara frisk och stark nog att följa dig i skog och mark!» — Han suckade otåligt. Under sjukdomen hade skägget ohindradt fått växa och täckte i små fina krusor hans kinder och haka; Elsa brukade skämtsamt säga att han såg ut som en förklädd flicka. — »Men jag känner mig riktigt duktig nu. I går sade pappa, att om ett par dagar får jag stiga upp och sitta i hvilstolen. — Hur är det, Elsa, pappa och du äro väl lika goda vänner som förr?»

Hon stod vid sängafveln, ordnande kuddarne, och han såg icke den dödliga blekheten på hennes ansikte, under det hon mekaniskt knöt örngottsbanden med iskalla, darrande fingrar. — »Hvaför säger du så?»

»Åh — jag tycker ni tala så sällan till hvarandra. Så kall du är om händerna?» — Han tog den ena mellan sina båda och strök den, sakta smekande.

Efter en stund kom doktor Hagen hem från staden; sedan han ätit middag, gick han till Ivar. Aftonsolen sken så gladt in i rummet och utanför fönstret väsnades sparvarne. Elsa satt vid sängen i sin mörka klädning; den skära rodnad, som skogs-luften målat på hennes kinder, dröjde ännu kvar. — »Hur mår du,» frågade Torsten sonen, efter en hastig hälsning. »Litet feber?»

»Jag håller just på att profva den,» hon drog fram termometern, där den legat under Ivars arm och räckte den åt Torsten, sedan hon sett hvad den visade; böjde sig sedan ned och svepte täcket bättre om Ivar. Som hon nu stod lutad öfver honom, drog han hennes hufvud ned till sig och kysste henne.

I nästa sekund stod hon upprätt. Torstens ansikte var askgrått; från den hand, som höll den sönderkramade febertermometern, föll två röda droppar ned på den hvita sängfilten? — »Men pappa, hur bär du dig åt,» frågade Ivar förskräckt.

»Jag trodde den var starkare än så,» sade han lugnt, med en blick på Elsa, som fattade dubbelmeningen i hans ord. — Därpå stack han det sönderbrutna instrumentet i fickan och lämnade rummet.

Hon stod kvar, som halft bedöfvad. Hyste Torsten ännu hoppet att hon skulle bli hans? Gjorde han så — hvilken grymhet att ett enda ögonblick dröja med att bibringa honom visshet om, att så ej var. Kort därefter stod hon utanför dörren till hans arbetsrum. »Herre, hjälp, och gif mig styrka,» kom det ofrivilligt i en suck öfver hennes läppar. Hon knackade.

»Kom in,» ljöd det strått inifrån. — Han satt vid skrifbordet, med ryggen mot dörren och ansiktet dolt i händerna; den högra handen var ombunden med en hvit linneremsa. När han hörde dörren stängas, vände han sig om och blef henne varse. Då reste han sig. Tysta stodo de mitt emot hvarandra. Och hon kände sig som brottslingen inför sin domare. Förgäves försvarade hon sig för sig själf: Jag har mot honom intet förbrutit. Men hans oafvända blick plågade henne. Hon var rädd.

Till slut började hon. — »Jag kommer för att säga dig, att Ivar och jag — att — att — jag skall bli hans hustru — att vi äro — åter förenade.» — »Du misstog dig således än en gång?» — Hans ton var dräpande ironisk och han skrattade; det lät så förfärligt. — »O, ni kvinnor!» —

»Torsten, var då barmhärtig! Jag har lidit, jag har kämpat; hur hård min kamp varit vet Gud allena. Jag misstog mig icke; men jag gör min plikt. Jag kan icke öfvergifva honom, allt min själs lugn och min samvetso öfvergäfvde på mig. — Se inte på mig så där, säg något; förebrå mig att jag felat, att jag varit svag. Men jag gaf dig aldrig något löfte, Torsten.»

»Jag har intet att förebrå dig. Jag önskar, att du måtte bli lycklig,» genmålde han hårdt. — »Lycklig,» upprepade hon bittert. »Du vill icke förstå mig.» — »Nej,» sade han, »jag vill, jag kan icke förstå dig.» — Hon gjorde en förtviflad åtbörd. — »Kan du icke förstå, att jag gör det för hans skull? Förstår du inte, att jag står i så stor skuld till honom, att jag måste, för att något försöna det jag brutit, skänka honom så mycket af lycka, som i min makt står. Mitt lif blir en botgöring — och du talar om lycka! Tror du man kan vara lycklig med ett sår som sargar och fräter? Med den ständigt aggande tanken: hur det kunde varit och hur det är? Med en kamp mot sig själf, så länge lifvet varar? Tror du, jag kan stryka ut den sannaste, djupaste känsla jag ägt — min kärlek till dig — stryka ut den, som barnet sudar bort siffrorna på sin griffeltafa? — Dör jag i denna stund, eller det förunnas mig lefva: tills mitt hår är hvitt, till mitt sista andetag är min kärlek din — Så! Är du nöjd? — Var det, ty det är sista gången du hör det.» Hennes ton var kort och häftig; ögonen lyste mörka. — Han vände sig bort med ett kvalfullt utrop. — »Elsa, jag uthärdar ej!»

— »Du måste.» — Han höll henne kvar, då hon ville gå. — »Gå inte, Elsa. Lämnar mig inte — »Jo, jag går. Hädanefter är jag din sons blivande hustru — intet annat. Kämpa som en man, Torsten, och sök den största segern: att besegra sig själf.» — Som om en annan uttalt dem, hörde hon sina egna ord. Hennes själ kämpade och led med mannen, hennes älskade, och hon kände hans kval som sitt eget. Sakta strök hon med handen öfver hans nedböjda hufvud. — »Torsten, älskade, gör det icke så svårt för mig.» — »Måste det vara så, — måste det?» — »Ja,» svarade hon lågt. — Då han lyfte upp sitt ansikte, var hon ute ur rummet.

Där han satt kvar i mörkret, jäste bitterheten allt högre inom honom. Vrede, smärta, den försmädda kärleken, det krossade hoppets kval, sargade hans själ, förbittrade och förmörkade hans sinne. Att hon en gång skulle blifvit hans — det

hade varit hans hopp under hela denna långa tid — och nu! I vanmäktigt raseri knöt han sina händer — lidelsen behärskade honom fullständigt.

Vid te-bordet syntes Elsa ej till; hon var på sitt rum och lät ursäkta sig. Efter måltiden gick Torsten till Ivar, som på aftonen hade rätt stark feber. — »Hvar är Elsa?» frågade han otåligt, då fadern inträdde, i stället för henne som han väntat. — »Uppe hos sig; jag tror hon har hufvudvärk. — Hur är det med dig?» sporde doktorn in-tresselöst. — »Jag känner mig het och uppjagad; vet inte hur det är fatt,» han vände sig oroligt i bädden. »Elsa lofvade läsa för mig i kväll; det måtte hon glömt då. — Var snäll och gif mig boken, som ligger på bordet därborta; jag vill titta ett tag i den — aj!»

Han förde plötsligt handen till hjärtat, hufvudet sjönk mot kudden, under det ansiktet smärtsamt förvreds, andedräkten kom stönande tung och medvetandet öfvergaf honom i det närmaste. — Torsten var genast vid sängen och handen sträcktes ut efter den lilla flaskan på natteduksbordet, men innan hans fingrar ännu omslutit den, uppstod en tanke i hans hjärna, där den brände likt förtärande eld; den kom ångestsvetten att tränga ut på hans panna och hans pulsar att bulna med vansinnig fart.

Om Ivar inte finge medicinen, skulle anfallet, stagnationen i hjärtverksamheten, ha sin gång och döden inträda inom några minuter. Dylika fall förekomma ofta hos dem, som lida af hjärt-sjukdomar. — Och om Ivar doge — då — ja — då — hans händer blefvo skälvande och fuktiga, en stönande suck kom öfver de torra läpparne; frestelsen var förfärlig. Rättigheten att äga Elsa — njuta kärlekens och lifvets lycka vid hennes sida . . .; — under medvetandet, att hafva begått ett — mord!

— — — Hur han fick medicinskeden fylld och dess innehåll inom sonens flämtande läppar, visste han ej. Var det måhända för sent? — Nästan i dödsångest, stod han lutad öfver bädden — han skulle nu vilja gifva sitt lif, för att rädda sonens — en svag darning af struphufvudet visade, att han sväljde medicinen — andhämtningen blef kraftigare, en lätt färg visade sig på de gråbleka kinderna, ögonen slötos naturligt, för att därefter slås upp.

»Åh!» han drog ett djupt andetag. »Jag trodde nästan det var slut med mig nys.» — »Hur känner du dig nu?» — »Åhjo, litet matt endast — jag blef rädd — jag vill gärna lefva — just nu.» Han smålog svagt. — »Hanna får vaka här i natt — jag skall ringa på henne.» — Men innan han gjorde det, böjde han sig djupt ned öfver sonen och Ivar kände en kyss på sin panna. — »Min gosse!» — Hanna fick sina förhållningsregler och doktorn tog godnatt. — »Sof godt, pappa! Du är trött — du ser trött ut.» — »Ja, förfärligt trött.»

Han gick. Gick in i sitt arbetsrum och läste dörren. Och där kom det öfver honom. Han grät, en vansinnig, förtviflad gråt, öfver det, som han aldrig tyckte sig få tårar nog att aftvä. En kväf-vande ångest var öfver honom, han vred sina händer, han snyftade högt, halft från sina sinnen af förtviflan och ånger.

(Forts.)

## Resultatet af den litterära pristäffing

för kortare noveller som utlystes i Idun n:r 22 för i år, meddelas i annonsafdelningen af dagens nummer, hvarä vi fåsta alla intresserade uppmärksamhet.



**TEATERSÄSONEN** är nu åter i gång efter hela linien. Ranfts nyaste teater, *Östermalmsteatern* som nu det gamla Olympia kallas, begynte i måndags med det bekanta populära sagospelet »Ljungby horn» och synes, genom såväl programval som de ytterst moderata biljettpriserna, vilja lägga an på att bli en s. k. folkteater. På tisdagen slogo *Svenska teatern* och *Södra teatern* upp sina portar, den förra med det evigt nya »Gamla Heidelberg», den senare med Frans Hedbergs »Gräsänklingar». Detta om hr Ranfts scener. Nu gå vi bara och vänta på de verkliga nyheterna!

**ÄFVEN FOLKTEATERN** har begynt höstkampanjen med ett nytt folkskådespel af fru *Nanna Wallensteen*, benämndt »Slakten är värst».

